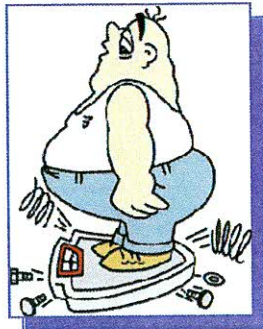

โรคปริทันต์ กับ โรคเบาหวาน

“โรคปริทันต์” หรือ ที่คนส่วนใหญ่รู้จักกันในชื่อ โรคปริทันต์อักเสบ คือ โรคที่มีการอักเสบของอวัยวะรอบๆ ฟัน สามารถแบ่งได้ตามความหนักหน่วงในการลุกลามของโรคเป็น 2 ระดับ คือ

1. โรคเหงือกอักเสบ
2. โรคปริทันต์อักเสบ

“โรคเบาหวาน” คือ โรคเรื้อรังชนิดหนึ่งซึ่งเกิดจากความผิดปกติของตับอ่อนซึ่งไม่สามารถผลิตหรือหลั่งฮอร์โมนที่ชื่อ “อินซูลิน” ออกมาเพียงพอที่จะใช้ในการเปลี่ยนน้ำตาลให้เป็นพลังงานที่ใช้เคลื่อนไหว และสำหรับการทำงานของอวัยวะต่างๆ ทำให้เกิดระดับน้ำตาลในเลือดสูงกว่าปกติ

ความสัมพันธ์ระหว่างโรคปริทันต์กับโรคเบาหวาน คือ โรคเบาหวานสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสุขภาพช่องปากได้ และเป็นปัจจัยเสี่ยงสูงที่สำคัญในการก่อให้ให้เกิดโรคปริทันต์อักเสบ

อาการของโรค

- ปัสสาวะบ่อยขึ้น โดยเฉพาะกลางคืน
- ทานน้ำบ่อยขึ้น กินเก่งขึ้นแต่น้ำหนักลดลง
- บางรายอาจไม่พบอาการ แต่จะตรวจพบโดยบังเอิญ

อาการที่พบในช่องปาก

- อาการที่มีความสัมพันธ์กับโรคเบาหวาน คือ
- อาการน้ำลายน้อย(xerostomia)
 - แผลบริเวณในช่องปาก
 - การรับรสเปลี่ยนไป (โรคของระบบประสาท)
 - เชื้อราแคนดิดาในช่องปาก ซึ่งมักพบในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ไม่ได้รับการควบคุมระดับน้ำตาล
 - อัตราการเกิดฟันผุเพิ่ม และ เกิดโรคปริทันต์

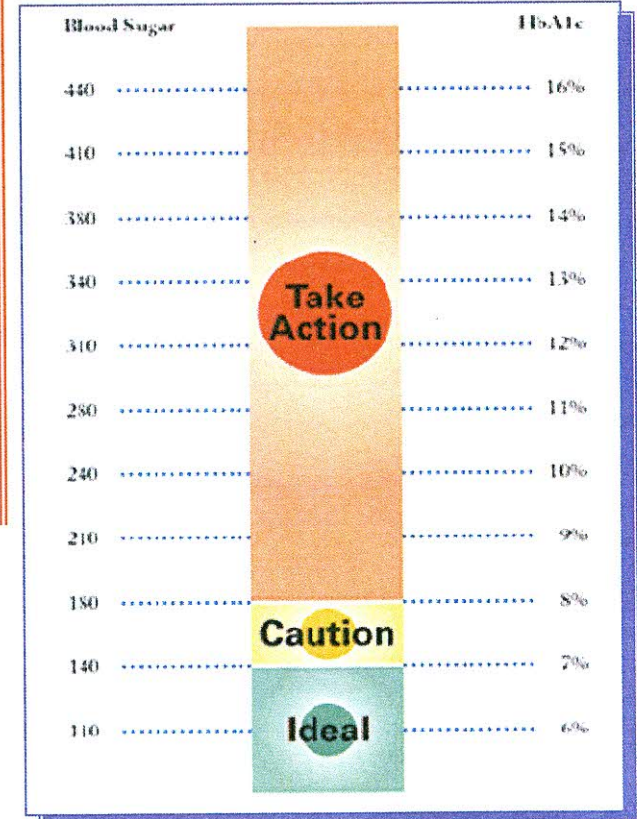
ผู้มีความเสี่ยงต่อการเป็นเบาหวาน

1. อ้วน
2. มีประวัติโรคเบาหวานในครอบครัวสายตรง
3. เคยคลอดบุตรตัวโต มากกว่า 4 กก.
4. ความดันโลหิตสูง
5. ไนโตรเจนในเลือดชนิด HDL น้อยกว่า 35 มก./ดล.
6. เคยมีประวัติของการตรวจความทนน้ำตาลกลูโคสแล้วผิดปกติ
7. แนะนำให้ประชาชนทั่วไป ที่มีอายุเกิน 45 ปี ควรตรวจระดับน้ำตาลเลือดเพื่อหาความเสี่ยงต่อโรคเบาหวาน ทุก 3 ปี

แพทย์จะวินิจฉัยเบาหวานได้อย่างไร

ทำได้โดยการเจาะระดับน้ำตาลในเลือดเท่านั้น โดยให้งดอาหารก่อนเจาะเลือด 8 ชั่วโมง

-ถ้าระดับน้ำตาลในเลือด สูงกว่า 126 มก./ดล.ให้

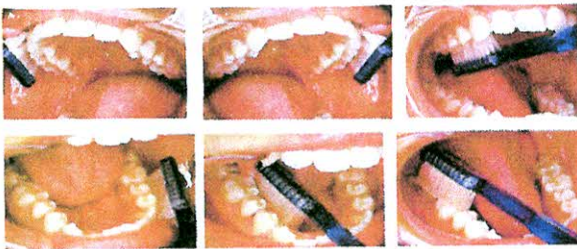
ทำซ้ำอีกครั้ง ถ้าสูงสูงกว่า 126 มก./ดล. ถือว่าเป็นเบาหวาน

-แต่ถ้ามีอาการถึงกว่าข้างต้น แล้วเจาะเลือดโดยไม่ได้งดอาหาร แล้วระดับน้ำตาลในเลือดสูงกว่า 200 มก./มล. ก็ถือว่าเป็นเบาหวาน

การดูแลรักษาสุขภาพช่องปากในผู้ป่วยโรคเบาหวาน

ควรจะรักษาสุขภาพช่องปากให้สะอาดอยู่เสมอ เพื่อลดการบวมอักเสบหรือการติดเชื้อที่จะก่อให้เกิดการสะสมคราบแบคทีเรีย และลดโอกาสของการติดเชื้อได้

วิธีการแปรงฟัน แบบบาสซิง-ปิด (Modified Bass Technic) ซึ่งเป็นวิธีที่ขอมอบกันว่ามีประสิทธิภาพสูง ในการกำจัดคราบจุลินทรีย์ ออกจากตัวฟัน และร่องเหงือก โดยไม่ทำอันตรายต่อเหงือกและฟัน เหมาะกับชุดฟันถาวร ทำได้โดย

1. วางขนแปรงเฉียง ทำมุมประมาณ 45 องศา กับตัวฟัน ให้นำหน้าตัดขนแปรงชี้ไปทางด้านบน เหงือก และคอฟัน ถัดมาแปรงลงเล็กน้อย

2. ขยับขนแปรงขึ้นๆ ในแนว หน้า-หลัง 4-8 ครั้ง แล้วปิดขนแปรงสู่ด้านบดเคี้ยว

3. ย้ายตำแหน่ง วางแปรงใหม่ ในลักษณะเดียวกัน โดยให้ขนแปรงบางส่วน คร่อมบริเวณที่แปรง ไปแล้ว เพื่อให้ฟันและเหงือกได้รับการแปรง อย่างทั่วถึง

4. ส่วนด้านบดเคี้ยว ให้อ่างขนแปรง บนตัวฟัน แล้วถูไปมา ในแนวเอียงทำเช่นนี้ไป จนครบทุกซี่ ทุกด้าน ทั้งฟัน

โครงการหน่วยทันตกรรมพระราชทาน ให้บริการหน่วยทันตกรรมเคลื่อนที่แก่ผู้ป่วยโรคเบาหวานในพื้นที่ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดปทุมธานีในปี 2553 ได้เห็นปัญหาของการเข้าถึงบริการทันตกรรมของประชาชนและพบว่าการขูดหินปูนใต้เหงือกให้แก่ผู้ป่วยโรคเบาหวานแบบ 2 โดยใช้เครื่องขูดหินปูนแบบอัลตราโซนิกชนิดครึ่งเดียวเสร็จนั้นสามารถทำให้สภาพปริทันต์ของผู้ป่วยดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากความรู้จากร่วมกันให้บริการผู้ป่วยโรคเบาหวานด้วยการขูดหินปูนใต้เหงือกให้แก่ผู้ป่วยโรคเบาหวานโดยใช้เครื่องขูดหินปูนแบบอัลตราโซนิกชนิดครึ่งเดียวเสร็จและเกิดงานวิจัยเรื่อง One visit subgingival ultrasonic debridement for perio-diabetes patients โดย Suranee Damrongkosit, Serens Siraratna Sakoolnamarka, Narongsak Laosrisin. ตีพิมพ์ Full paper ใน Proceeding งาน 30Th anniversary DFCT. 7-9 May, 2013 Pullman Pattaya Hotel, Chonburi, Thailand. การวิจัยนี้ทำให้สามารถสร้างความเข้าใจให้ทันตแพทย์ผู้ทำงานในชุมชนและผู้ป่วยมีทางเลือกในการผู้ป่วยเรื้อรังที่ต้องใช้เวลาในการรับการรักษาโรคปริทันต์หลายครั้ง คณาจารย์สาขาปริทันต์วิทยา จึงรักษาโรคปริทันต์มากขึ้น และใช้เวลาในการรักษาน้อยลง

รวบรวมความรู้และประสบการณ์จากงานวิจัยเรื่อง ปี 2556 ที่ศูนย์บริการการบริการวิชาการโครงการหน่วยทันตกรรมพระราชทาน คณะทันตแพทยศาสตร์ มศว

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โรคปริทันต์

กับ

โรคเบาหวาน

